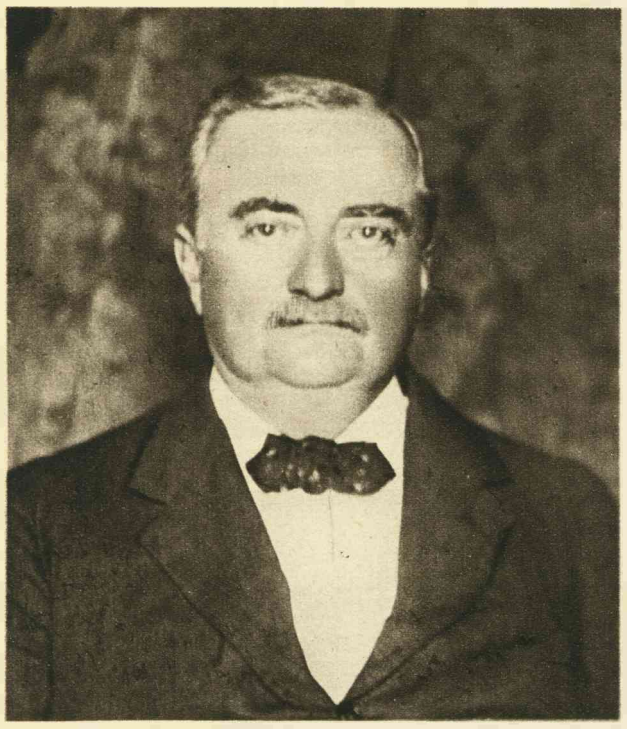
Wat Iersche Historie

Erin, gelijk in de taal der Kelten, Ierland genoemd wordt, is onlangs wederom opgeschrikt door een spoedig onderdrukten, maar desniettemin bloedigen opstand. Wie de geschiedenis van het groene Eiland nagaat, zal getroffen worden door 't groot aantal rampen, welke dit deel van het Britsche rijk in den loop der eeuwen heeft ondervonden. Hongersnood, godsdienstvervolgingen, burgertwisten, opstanden, met als gevolg gewelddadige onderdrukkingen wisselen elkaar in haast eentonig geworden reeksen af. Het treft dan ook wel ongelukkig, dat het Iersche volk, hetwelk juist zoo'n buitengewoon onafhankelijkheidsgevoel koestert, reeds sinds de 12e eeuw z'n vrijheid bedreigd zag. Van toen af aan nam de kracht en invloed der Engelschen koningen sterk toe, met 't gevolg, dat de Ieren hoe langer hoe meer den druk der Engelsche overheerschers moesten ondervinden. Waar nu 't karakter van Engelschman en Ier sterk uiteenloopend is, daar kon het niet anders of slechts geweld wist den Engelschman zijn gezag te doen

MR. JOHN REDMOND.

MINISTER ASQUITH, onder wien de Home-Rule wet werd.

uitoefenen over de bewoners van Erin. En men mag 't wel een wonder noemen, dat ondanks al de ellende, die de Ieren hebben doorgemaakt — en er is heel wat ellende geleden — de humoristische, de blijde geest van Erins zonen steeds levend is gebleven.

Toen Engeland de harde hand van 't Calvinisme moest gevoelen en daardoor al wat Katholiek was, als 't ware in den ban werd gedaan, was 't natuurlijk Ierland met z'n groote Katholieke bevolking, dat 't kind van de rekening werd. Het is vooral de koning-stadhouder Willem III geweest, die in dezen grooten haat bij de eilandbewoners teweegbracht.

De grond geraakte in handen van de rijke Engelsche heeren, die er slechts opuit waren de pachten te innen en zich niet bekommerden om de nooden der bevolking.

Onophoudelijk staken oproerige geesten het hoofd op en meerdere malen trachtten zij de oude vrijheid met behulp van den buitenlandschen vijand te heroveren. Nadat het Engelsche parlement in 1782 zich genoodzaakt had gezien, den Ieren op wetgevend gebied hun onafhankelijkheid tenminste weer terug te geven, het eenige middel, om een algemeenen opstand te verhinderen, kwam het in 1801 tot een volledige unie tusschen Ierland en Groot Britannië. Telkenmale dreigde er n.l., soms zonder, soms met hulp van de Franschen, vanuit Ierland gevaar voor 't Britsche Rijk. De eenige wijze om daaraan een eind te maken was de vereeniging met Engeland. Dank zij een omkooping op groote schaal van het Iersche parlement, mocht de Britsche regeering inderdaad de vereeniging doen gelukken.

Men was zoo verstandig, den Katholieken thans meer vrijheid te verleenen; toch duurde 't nog tot 1829 eerdat, dank zij 't werk van den grooten Ier O'Connell, de volledige emancipatie bereikt werd.

Voorspoedig ging het den Ieren echter nog niet; nog steeds waren de sociale toestanden allertreurigst. Zoo werd 't land in 1845 door een ontzettenden hongersnood getroffen, waaraan het Britsche parlement wel trachtte tegemoet te komen door groote sommen uit te trekken, om de nooddruftige bevolking bij te staan, maar zoolang de Engelsche landheeren onmeedoogend te werk gingen, konden dergelijke hulpmiddelen natuurlijk niet baten. De ontevredenheid bleef bestaan en uitte zich meermalen in oproerige bewegingen, die even zoo veel keeren met kracht onderdrukt werden.

Twee partijen zien we nu zich beijveren voor Ierlands heil: de „Fenians", de mannen van het geweld, die een

SIR EDWARD CARSON, de Protestantsche leider der Ulstermen.

(foto Van Voorst van Beest.)

Lenteweelde.